Opet je nestabilno područje najznačajnijih svjetskih proizvođača nafte. Cijene nafte na svjetskom trržištu povećavaju se sa perspektivom daljnjeg povećanja. Svjetsko gospodarstvo oslonjeno na naftu, iako manje nego sedamdesetih prošlog stoljeća, moglo bi dodatno usporiti gospodarski rast kod nekih zemalja, kod drugih produbiti krizu. Opet će najveće probleme imati manje razvijene zemlje u koje valja uvrstiti Hrvatsku. „Dobiti“ bi mogao američki dolar čiji se tečaj temelji na cijeni nafte, tako možemo reći da imamo umjesto zlatnog - naftni standard.

Povećanje cijene nafte rezultira značajnim preraspodjelama tako da zemlje izvoznice nafe, uključivo naftne kompanije, povećanjem cijena, promjena relativnih cijena, povećavaju svoj dolarski prihod koji potom plasiraju svjetskim financijskim moćnicima koje putem financijskog tržišta mjenjaju mnogobrojne, ne samo gospodarske, odnose u svijetu. Očekivanja svjetskih igrača samo dodatno dolijevaju ulje na vatru što također povećava cijene nafte. Igra s naftom tako stvara začarani krug – spiralu rastućih cijena.

Hrvatska koja je u višegodišnjoj domaćoj krizi, pojačana svjetskom krizom, imat će grdnih problema da „premosti“ gospdarske probleme. Upravo raspravljen Prijedlog proračuna mogao bi se pokazati neodrživim ukoliko se ne zaustavi kretanje cijene nafte.

Iako je očito da rastom cijene nafte država povećava svoje porezne i neporezne prihode to ima i povratni vrlo nepovoljan učinak na gospodarstvo. Osim toga ako se cijena nafte, pa time i naftnih derivata, značajnije poveća država će morati intervenirati smanjenjem porezne i neporezne presije.

Povećanje cijene nafte dodatno će povećati deficit robne razmjene s inozemstvom što će rezultirati novim pritskom na zaduživanje u inozemstvu, prodaji obiteljskog srebra, u vrijeme kada su mogućnosti dodatnog zaduživanja, malo je reći, ograničene, a javnost glasno negoduje u svezi najavljene prodaje Hrvatske poštanske banke, odnosno Croatia osiguranja. Moguće rješenje je smanjenje deviznih pričuva, ali njihovo smanjenje može nas dovesti do smanjenja povjerenja od stane naših inozemnih vjerovnika, i, sljedom toga, do smanjenja kreditnog rejtinga. Upravo navedena ograničenja valja identificirati u smanjenju broja stupnjeva slobode eventualne intervencije ministarstva financija u pravcu smanjenja poreznih i neporeznih opterećenja maloprodajnih cijena naftnih derivata.

Eventualno smanjenje poreznih i neporeznih opterećenja mjenja relativne cijene energenata u Hravtskoj. To bi moglo rezultirati dodatnim iskrivljenjem cijena i, posljedično, povećanje potrošnje energenata pa time i naftnih derivata izinad razine koja odgovara razini dohotka per capita u Hrvatskoj. Osim toga u vrlo kratkom vremenu morat ćemo prilagoditi naše podcijenjene cijene energenata cijenama u EU što je dodatno ograničenje ukoliko se neželimo „poigrati“ pokretanjem inflacijske spirale. Nikako nije dobro gubiti iz vida da postojeća stopa inflacije nije realna, ona je daleko veća. Kao što sam to nebrojno puta isticao u Hrvatskoj postoji značajna strukturna, troškovna, inflacija koje se nismo rješili a koja nije iskazana samo zato jer je pokrivena konkurentnijim cijenama tradablesektora iz inozemstva. Ta je priča na kraju i morat ćemo se ozbiljno pozabaviti povećanjem konkurentnosti nacionalnog gospodarstva što je samo drugi izraz za slamanje realne inflacije. Konačno, nelikividnost o kojoj se toliko govori zapravo nje ništa drugo nego realna infalcija.

Građani će sve teže podnositi povećanje cijene naftnih derivata. Istini za volju, moramo reći da je broj automobila, ma koliko oni bili nužni našim građanima, daleko iznad materijalnih mogućnosti naših građana. Mjesečni trošak, uključujući amortizaciju, iznosi daleko iznad 3.500 kuna što je gotovo polovina prosječne plaće u Hrvatskoj. To je neodrživo. Zato je potreban rezervni scenarij. On se u osnovi sastoji u dodatnom razvoju javnog prijevoza kako bi isti mogao što učinkovitije supstituirati sve skuplji osobni prijevoz. Broj automobila na cesti će se sigurno smanjiti. To je naša realnost. Bilo bi više nego dobro o tome javno progovoriti.